

Рейтинговий звіт EBRZ 001–002

про оновлення кредитного рейтингу контрагента

Банк	ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень»
Тип кредитного рейтингу:	кредитний рейтинг позичальника (рейтинг контрагента) за Національною рейтинговою шкалою
Дата визначення:	29.06.2007 р.
Дата оновлення:	28.12.2007 р.
Результат оновлення:	Рейтинг підтверджено зі збереженням у Контрольному списку
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB–
Прогноз рейтингу:	Негативний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг позичальника (контрагента) визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» за дев'ять місяців 2006 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є в розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «-» або «+» позначають проміжні категорії (рівні) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Негативний прогноз указує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків.

Рейтингова історія

Дата:	29.06.2007 р.	20.12.2007	28.12.2007
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB-	uaBBB-	uaBBB-
Прогноз:	у розвитку	негативний	негативний
Рейтингова дія:	визначення	оновлення, внесення до Контрольного списку	оновлення, підтвердження зі збереженням у Контрольному списку

Внесення рейтингу до Контрольного списку означає, що агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

Зміст

РЕЗЮМЕ	4
1. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	6
1.1. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	6
1.2. АНАЛІЗ ГРОШОВОГО РИНКУ	6
1.3. АНАЛІЗ ВАЛЮТНОГО РИНКУ	7
1.4. ЗАГАЛЬНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	7
1.5. ФІНАНСОВИЙ СТАН БАНКІВ УКРАЇНИ	9
1.5.1. <i>Активи та кредитно-інвестиційний портфель</i>	9
1.5.2. <i>Капітал</i>	10
1.5.3. <i>Зобов'язання</i>	11
1.5.4. <i>Фінансові результати діяльності</i>	12
2. РОЗВИТОК ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ БНКУ	14
2.1. ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ	14
2.1.1. <i>Інформація про судові позови</i>	14
2.1.2. <i>Інформація про перевірки контролюючими органами</i>	14
2.1.3. <i>Операції з пов'язаними особами</i>	14
2.2. ВІДНОСИНИ ВЛАСНОСТІ	14
2.3. РЕГІОНАЛЬНА МЕРЕЖА	15
2.4. КЛІЄНТСЬКА БАЗА	15
2.5. ПЛАТІЖНІ КАРТКИ	16
3. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	17
3.1. ВИКОНАННЯ НОРМАТИВІВ НБУ.....	17
3.2. ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ.....	17
3.2.1. <i>Капітал</i>	17
3.2.2. <i>Зобов'язання</i>	18
3.3. НАПРЯМИ РОЗМІЩЕННЯ КОШТІВ.....	20
3.3.1. <i>Активи</i>	20
3.4. ЛІКВІДНІСТЬ	24
3.5. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ	25
3.5.1. <i>Доходи</i>	25
3.5.2. <i>Витрати</i>	25
3.5.3. <i>Прибуток</i>	26
4. ВИКОНАННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ	27
ВИСНОВОК	28
ДОДАТКИ	29
Додаток до Рейтингового звіту №1	30
Додаток до Рейтингового звіту №2	31
Додаток до Рейтингового звіту №3	32
Додаток до Рейтингового звіту №4	33

Резюме

У поточному році продовжувався процес реорганізації банківської установи, зокрема, зміна організаційно-правової форми та управлінської структури Банку після його об'єднання. Найближчим часом очікується зміна основних власників шляхом придбання стратегічним інвестором (фондом прямих інвестицій) контрольного пакета акції у результаті оголошеної додаткової емісії акцій.

Негативно за зміну прогнозу рейтингу вплинуло значне погіршення ліквідності Банку, яке було зумовлено низкою не фінансових чинників, та спричинило значний раптовий відтік ресурсів у грудні поточного року, недостатність коштів для проведення розрахунків за окремими платіжними документами клієнтів та затримку із надходженням коштів інвесторів та акціонерів.

Рівень інформаційної відкритості Банку залишається на прийнятному рівні.

ВАТ «СБРЗ» є учасником низки судових позовів, що проте не чинить суттєвого впливу на фінансові показники діяльності Банку. Операції з пов'язаними особами здійснюються на загальних умовах.

На кінець III кварталу 2007 року істотна участь у ВАТ «СБРЗ» належала фізичній особі, що бере участь в оперативному управлінні Банком. Відповідно до інформації, наданої Банком, наразі існують домовленості щодо продажу контрольного пакета акцій ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» міжнародній фінансовій групі Sabre Capital Worldwide.

Банк має стабільну клієнтську базу за юридичними та фізичними особами (понад 47 тис. клієнтів, переважно, фізичних осіб), а також добре розвинену регіональну мережу та картковий бізнес, що дозволяє йому розвивати роздрібний та корпоративний бізнес.

Протягом аналізованого періоду ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» не порушував економічних нормативів, встановлених НБУ. Регулятивний капітал Банку зріс, а його структура залишається доброю. Нормативи ліквідності залишаються на прийнятному рівні, а нормативи, які характеризують схильність Банку до кредитних ризиків, інвестування та операції з інсайдерами, є низькими. Найближчим часом очікується значне зростання обсягу регулятивного капіталу банку та підвищення рівня його капіталізації.

Ресурсна база ВАТ «СБРЗ» зростала за рахунок власних (капітал) та залучених (кошти клієнтів та інших банків), а сама структура ресурсів дещо поліпшилася.

У капіталі значною залишається питома вага статутного капіталу, при цьому, найближчим часом заплановано додаткову емісію акцій (на 200 млн. грн.), що підвищить рівень фінансової незалежності Банку; у зобов'язаннях переважають кошти клієнтів, при цьому їхнє зростання протягом III кварталів відбувалося за рахунок збільшення депозитів фізичних осіб.

Якість залучених ресурсів є задовільною: більшість показників, зокрема, коефіцієнти клієнтської бази та міжбанківських ризиків залишаються на прийнятному рівні при помірній концентрації залучених ресурсів за окремими контрагентами. Значним є галузевий ризик, що обумовлено концентрацією коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності.

Активи ВАТ «ЄБРЗ» у поточному році продовжували зростати, проте наразі їх якість залишається низькою, що обумовлено значною питомою вагою негативно класифікованих активів та високою питомою вагою проблемних позик у кредитному портфелі при значній його концентрації за окремими позичальниками. Банк є активним учасником на міжбанківському ринку та ринку цінних паперів, проте основним доходним активом залишається портфель кредитів клієнтам.

Нормативи ліквідності значно перевищують граничні мінімальні значення, при цьому активи та пасиви Банку помірно збалансовані за строками до погашення та за валютами. При цьому, ліквідність обмежується низькою якістю кредитного портфеля Банку за високої його концентрації, що може значно обмежити грошові надходження в майбутньому.

Доходи та витрати Банку, загалом, є стабільними у розрізі основних складових. Діяльність Банку є прибутковою, проте спостерігалось погіршення показників ефективності діяльності Банку.

Стратегія розвитку ВАТ «ЄБРЗ» є агресивною, а успішність її виконання значною мірою залежить від зовнішніх чинників, у тому числі нефінансового характеру.

Основними чинниками, які обмежують рівень кредитного рейтингу ВАТ «ЄБРЗ», є обмежені можливості формування ресурсної бази, схильність до великих ризиків за умови низької якості кредитного портфеля та значної концентрації кредитного портфеля за окремими контрагентами, що наражає Банк на кредитний, галузевий та регіональний ризики в умовах зростаючої конкуренції на ринку Банківських послуг України.

1. Розвиток банківської системи

1.1. Тенденції розвитку економіки

Темпи економічного зростання зберігалися на високому рівні, що стало поштовхом для динамічного розвитку фінансової системи України.

Основними позитивними тенденціями в макроекономіці були:

- сприятлива зовнішня кон'юнктура та високі темпи зростання промислового виробництва, насамперед, за рахунок його зростання в металургії та машинобудуванні;
- зростання обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну;
- збереження високого рівня приватного споживання, яке стимулювалося зростаючими реальними наявними доходами населення за низького рівня зареєстрованого безробіття (2,3% за I півріччя 2007 року);
- зменшення рівня перерозподілу ВВП через бюджет. У січні-травні 2007 року доходи зведеного бюджету України становили 33,8% до ВВП, видатки – 30,3%. Порівняно з відповідним періодом минулого року частка перерозподілу ВВП через зведений бюджет скоротилася на 1,8 в. п., видатків зведеного бюджету України у ВВП – на 4,7 в. п. відповідно.

За шість місяців 2007 року обсяг ВВП склав 289,9 млрд. грн., що майже на 8% більше, ніж за аналогічний період попереднього року. Рівень інфляції з початку року склав 4,2%, у тому числі у червні 2007 року ціни зросли на 2,2%. Доходи та витрати населення за п'ять місяців збільшилися на 25,9% відповідно. Номінальна та реальна зарплати зросли з початку року на 7,1% та 1,3% відповідно.

1.2. Аналіз грошового ринку

Ситуація на грошово-кредитному ринку протягом I півріччя була стабільною.

Монетарна база з початку року збільшилася на 14,2% – до 111,03 млрд. грн., у тому числі і за рахунок поживлення процесу мультиплікації коштів – значення грошового мультиплікатора протягом січня-червня збільшилося з 2,69 до 2,73. У результаті грошова маса за перше півріччя поточного року збільшилася на 16% – до 303 млрд. грн., у тому числі готівка – майже на 12% – до 83,96 млрд. грн. Окрім високих темпів економічного розвитку, зростання попиту на кошти відбувалося за рахунок процесу ремонетизації економіки – з початку року рівень монетизації збільшився з 42,32% до 44,3%.

У червні поточного року було знижено облікову ставку НБУ (з 8,5% до 8,0%), а також ставку рефінансування під заставу майнових прав на грошові депозити, яка на кінець червня поточного року склала 8%. Також було знижено середню ставку

рефінансування за усіма інструментами рефінансування з 11,5% у 2006 році до 9,09% у червні поточного року.

1.3. Аналіз валютного ринку

Офіційний курс гривні до долара США залишився незмінним – 5,05 грн./дол. США. Відносно євро гривня девальвувала на 2,2% – до 6,8 грн./євро, що відображує девальваційну динаміку долара відносно євро на міжнародних валютних ринках.

На готівковому ринку гривня до долара незначно ревальвувала з початку року, до євро – навпаки, девальвувала. Перевищення пропозиції над попитом призвело до формування додатного сальдо продажу-купівлі населенням іноземної валюти (193,2 млн. дол. США).

Обсяг торгів на міжбанківському валютному ринку протягом I півріччя коливався в межах 8,2 млрд. дол. США (у січні) до 12,2 млрд. дол. США (у травні). Домінування пропозиції іноземної валюти над попитом змусило НБУ проводити значні інтервенції з купівлі іноземної валюти з метою недопущення значних коливань курсу в напрямку ревальвації. Суттєвий приплив валюти до країни забезпечувався як надходженнями від експорту, так і притоком іноземних кредитних та інвестиційних ресурсів.

1.4. Загальний стан банківської системи України

У I півріччі поточного року банківська система функціонувала стабільно.

Станом на 01.07.2007 р. в Україні діяло 173 банки¹, у тому числі 104 банки столичного регіону, 13 банків, зареєстрованих у Дніпропетровській області, по 10 банків, зареєстрованих у Одеській та Донецькій областях. Загальна кількість банків, які мали ліцензію на здійснення банківських операцій, станом на 01.07.2007 р. склала 193 установи. За організаційно-правовою формою серед банків, як і раніше, переважають акціонерні товариства (137 із 173 діючих банків станом на 01.07.2007 р.), у тому числі відкриті акціонерні товариства (92 банки). У стадії реорганізації перебувають 2 банки (АКБ «ХФБ Банк Україна» та ЗАТ «Внешторгбанк Україна»), яким надано дозволи на приєднання до інших банків на умовах філій. У стадії ліквідації перебували 19 банківських установ².

В поточному році продовжувався притік іноземних інвестицій у банківський сектор. Так, з початку року кількість банків з іноземним капіталом збільшилася на 7 – до 42 (станом на 01.07.2007 р.); у тому числі банків зі 100% іноземним капіталом – з 13 (станом на 01.01.2007) до 17 (станом на 01.07.2007 р.).

Вітчизняні банки продовжують залучати кошти від клієнтів, насамперед, у національній валюті, частка яких з початку року зросла на 2,98 в. п. – до 63,4%.

¹ Мають ліцензію та подають звітність

² Станом на 01.08.07 р.

Загалом, з початку року зобов'язання банків за коштами клієнтів збільшилися на 16,8%. Зростання коштів, залучених від клієнтів у іноземній валюті склало 12,3%, та поступалося приросту гривневих депозитів, а їхній обсяг (78,8 млн. грн.), значно поступався обсягу валютних кредитів (162,1 млн. грн.), що свідчить про фондування валютних кредитів за рахунок інших джерел.

При відносній стабільності відсоткових ставок банківських установ за залученими коштами (середня відсоткова ставка за депозитами знизилася на 0,3 в. п. – до 6,9%, інтегральна ставка за строковими депозитами фізичних осіб зросла на 0,1 в. п. та у червні 2007 року склала 10,8%) обсяг банківських вкладів фізичних осіб у вільно конвертованій валюті з початку року зріс на 12,9%, та станом на 01.07.2007 р. перевищив 10,7 млрд. дол. США, що свідчить про збільшення довіри населення до банківської системи України.

Зростання реальних доходів населення, різниця у відсоткових ставках за гривневими та валютними кредитами, а також полегшення доступу українських банків до ресурсів з міжнародних ринків, стимулювало прискорене зростання валютного кредитування. З початку року вимоги банків за валютними кредитами зросли на 33,5% (за гривневими кредитами – 24,1%), а їхня частка у загальних вимогах за кредитами українських банків збільшилася за вказаний період на 1,83 в. п. та станом на 01.07.2007 р. склала 51,36%.

Частка довгострокових кредитів у кредитних портфелях українських банків залишається значною, та станом на 01.07.2007 р. склала 67,3% (станом на 01.01.2007 р. – 64,9%). З початку року довгострокові кредити банків зросли на 33,7% (з 159,0 млрд. грн. станом на 01.01.2007 р. до 212,6 млрд. грн. станом на 01.07.2007 р.), тоді як обсяг короткострокових кредитів за вказаний період збільшився на 19,7% – до 103,1 млрд. грн.

Лідерами в кредитуванні залишаються столичний (41% вимог за кредитами станом на 01.07.2007 р.), а також інші промислові регіони, зокрема, Дніпропетровська (11%), Донецька (8%), Одеська (7%), Харківська (5%) та Запорізька (3%) області.

Наразі триває тенденція укрупнення банківської системи.

На початок II півріччя поточного року частка активів банків першої групи (загалом 15 банків) у активах банківської системи України склала 63%, що на 1 в. п. більше, ніж на початок року. Питома вага капіталу цих банків склала 53% (на початок року – 54%). Інтенсивними темпами розвиваються також банки другої групи, приріст капіталу яких значно перевищив приріст активів. З початку року чисті активи 19 банків другої групи збільшилися на 28%, а їхня частка в активах банківської системи України склала 19%. Балансовий капітал цих банків за вказаний період збільшився на 31% відповідно, а питома вага капіталу цих банків у капіталі банківської системи зросла до 18%.

Зростання активів банків третьої (25 банківських установ) та четвертої (114 банківських установ) груп склало 6,5 млрд. грн. та 11,2 млрд. грн. відповідно, проте питома вага цих банків у чистих активах банківської системи України залишається низькою (8% та 10% станом на 01.07.2007 р.). Балансовий капітал цих

банків з початку року зріс на 14% та 18% відповідно, а його питома вага у капіталі банківської системи не змінилася з початку року, та загалом складає 29%.

1.5. Фінансовий стан банків України

У першому півріччі поточного року спостерігалось поживлення діяльності банківських установ, валюта балансу яких з початку року зросла на 29,4% та станом на 01.07.2007 р. склала 440,07 млрд. грн. (за аналогічний період минулого року приріст склав 19%).

1.5.1. Активи та кредитно–інвестиційний портфель

Зростання чистих активів банківських установ відбувалося, насамперед, за рахунок готівкових коштів та коштів на коррахунку в НБУ (на 4,47 млрд. грн.), коштів в інших банках (на 17,62 млрд. грн.) та кредитів клієнтам (на 71,42 млрд. грн.). Загалом, чисті активи за вказаний період збільшилися на 99,9 млрд. грн., у тому числі кредитно-інвестиційний портфель – на 91,5 млрд. грн.

Структура активів банків суттєвих змін не зазнала: основними їх складовими залишаються кредитний портфель (316,93 млрд. грн.), кошти в банках (59,93 млрд. грн.), довгострокові вкладення (21,62 млрд. грн.), а також грошові кошти та кошти на коррахунку в НБУ (30,96 млрд. грн.).

Сталою залишається також структура кредитного портфеля за строковістю та суб'єктами. Станом на 01.07.2007 р. питома вага кредитів наданих фізичним особам у кредитному портфелі складає 33,54%, що на 1,87 в. п. більше, ніж на початок року. Питома вага довгострокових кредитів на цю дату складає 67,33%, що на 2,48 в. п. більше, ніж на початок року.

Сталою залишається також структура портфеля цінних паперів банків (станом на 01.07.2007 р. частка торгового портфеля складає 36,7%, портфеля на продаж – 57,4%), тоді як його обсяг зріс на 35% та станом на 01.07.2007 р. складає 12,54 млрд. грн.

Збільшення балансової вартості основних засобів на 17% (до 21,6 млрд. грн.) було зумовлене, насамперед, проведенням їх переоцінки, а також інтенсивним нарощенням регіональної мережі банківськими установами. Це також спричинило зростання інших активів, які сформовані, насамперед, відстроченими податковими зобов'язаннями та дебіторською заборгованістю, проте питома вага інших активів у загальних активах банківської системи залишається низькою.

Структуру активів¹ банківської системи України наведено на діаграмі нижче.

¹ Без урахування сформованих резервів під активні операції

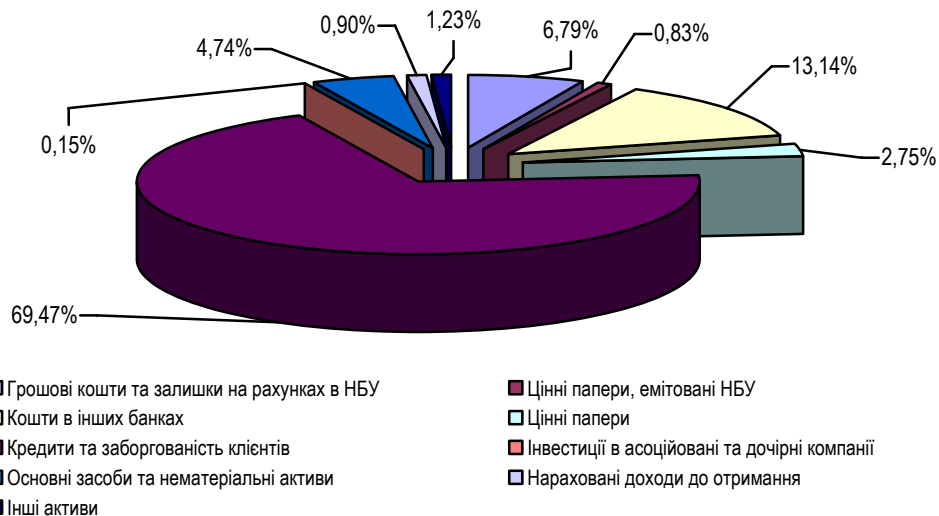

Рисунок 1.1. Структура активів банківської системи України

Обсяг резервів під активні операції з початку року зріс на 25%, та станом на 01.07.2007 р. склав 16,14 млрд. грн. Відношення резервів до кредитно-інвестиційного портфеля майже не змінилося, на станом на 01.07.2007 р. склало 4,1%.

Слід зазначити, що протягом поточного року змінювався рівень резервування за окремими складовими активних операцій банків. Так, якщо відношення резервів під надані кредити до кредитного портфеля банків залишається на відносно стабільному рівні (4,52% на 01.07.2007 р. та 4,68% станом на 01.01.2007 р.), а рівень резервування за цінними паперами на продаж та до погашення навіть знижується (3,58% та 2,65% станом на 01.07.2007 р. проти 4,73% та 4,91% станом на 01.01.2007 р.), то відношення обсягу сформованих резервів під нараховані доходи постійно зростає (з 19,83% на початок року до 20,23% на кінець I півріччя), що свідчить про зростання питомої ваги несплачених в строк процентів за наданими кредитами.¹

1.5.2. Капітал

Балансовий капітал українських банків у I півріччі поточного року зріс на 8,1 млн. грн., або на 19,1%, та станом на 01.07.2007 р. склав 50,68 млрд. грн. Обсяг регулятивного капіталу українських банків за вказаний період зріс на 30,3% – до 53,6 млн. грн.

Основними складовими зростання власного капіталу банків внески учасників до статутних фондів (статутний капітал банківської системи зріс на 5,2 млрд. грн., або 19,8%), резервний та інші фонди банків (приріст з початку року склав

¹ Сумнівні та прострочені понад 31 день

2,1 млрд. грн., або 44,7%) а також резерви переоцінки, які за січень-червень 2007 року зросли на 1,1 млрд. грн., або на 20,1%. За рахунок чистого прибутку 2006 року було збільшено резервні та інші фонди банків; а його частину перенесено на рахунки прибутку минулих років. Структуру балансового капіталу банківської системи наведено на діаграмі нижче.

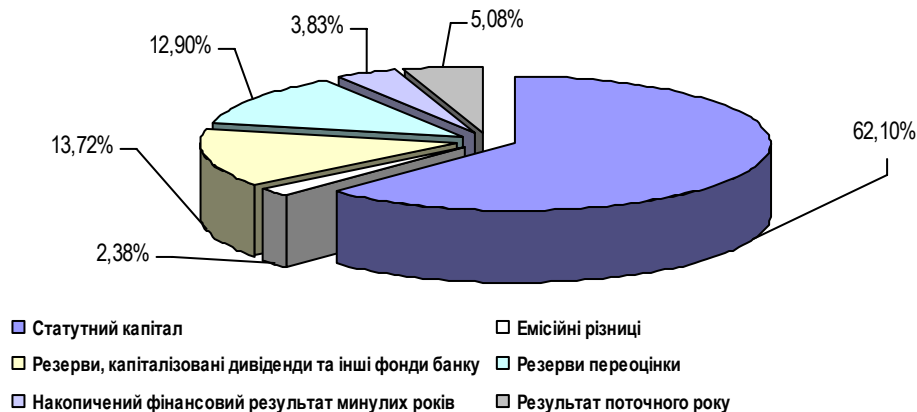

Рисунок 1.2. Структура балансового капіталу банківської системи України

Рівень забезпечення активних операцій, та кредитно-інвестиційного портфеля банків знизився, та станом на 01.07.2007 р. склав 11,52% та 12,89% відповідно (на початок року – 12,51% та 14,11% відповідно).

1.5.3. Зобов'язання

Зобов'язання банків України з початку року зросли на 31%, та станом на 01.07.2007 р. склали 389,4 млрд. грн. Зростання зобов'язань відбулося за рахунок коштів банків на 36,0 млрд. грн. та клієнтських депозитів на 41,7 млрд. грн., що у свою чергу призвело до зростання нарахованих витрат (з початку року їхній обсяг зріс на 1,5 млрд. грн., та станом на 01.07.2007 р. склав 4,6 млрд. грн.).

Все більше коштів українські банки залучають шляхом емісії боргових цінних паперів, а також з міжнародних ринків у формі кредитів від міжнародних організацій. З початку 2007 року кошти, залучені шляхом емісії облігацій, зросли з 5,2 млрд. грн. до 11,4 млрд. грн. станом на 01.07.2007 р., проте питома вага їх у зобов'язаннях банків не перевищує 3%. Структуру зобов'язань наведено на діаграмі нижче.

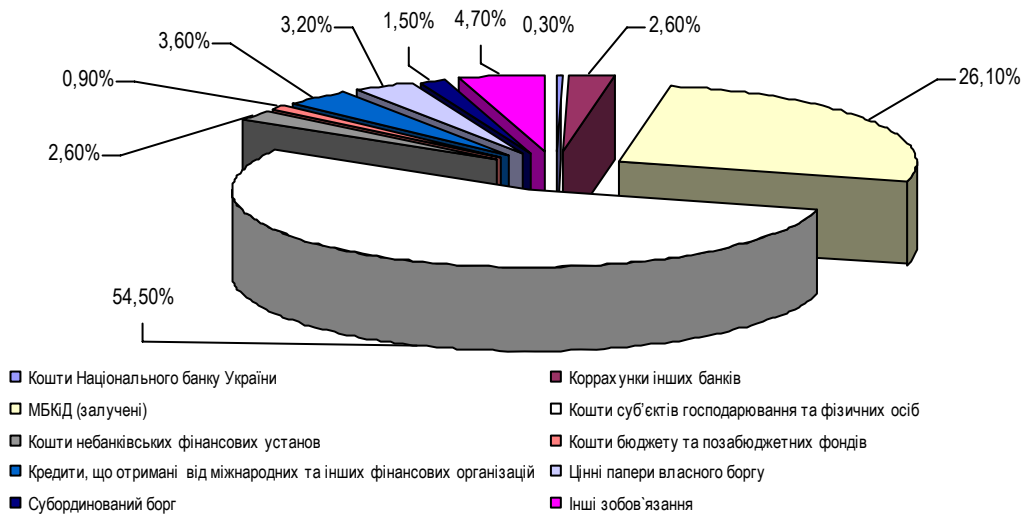

Рисунок 1.3. Структура зобов'язань банківської системи України

Слід зазначити, що українські банки все більше заміщують клієнтські кошти (питома вага їх у зобов'язаннях банків з початку року знизилася на 7,1 в. п.) іншими джерелами, зокрема, залученими міжбанківськими кредитами (питома вага з початку року зросла на 3,3 в. п.), цінними паперами власного боргу (частка у зобов'язаннях зросла на 1,1 в. п.) та коштами, отриманими від міжнародних та інших фінансово-кредитних установ, питома вага цих коштів у зобов'язаннях зросла з 2,8% станом на 01.01.2007 р. до 3,6% станом на 01.07.2007 р.

Структура коштів, залучених банками на рахунки фізичних осіб та суб'єктів господарювання, з початку року не зазнала значних змін. Питома вага коштів у національній валюті з початку року зросла на 1,48 в. п. та станом на 01.07.2007 р. склала 63,4%, а у їхній структурі значною є частка коштів на вимогу (41,9% станом на 01.07.2007 р.) та довгострокових депозитів (39,4%). У валютних депозитах превалюють довгострокові депозити (53,5% станом на 01.07.2007 р.), тоді як питома вага коштів до запитання та короткострокових депозитів складає 20,7% та 25,8% відповідно.

У структурі залучених клієнтських коштів питома вага коштів фізичних осіб залишається сталою (52,4% станом на 01.07.2007 р., проти 52,8% на початок року), а у їхній структурі строкові кошти складають 76,8%. Станом на 01.07.2007 р. кошти в національній валюті формують 56% депозитного портфеля фізичних осіб.

1.5.4. Фінансові результати діяльності

За шість місяців поточного року банками було отримано 28,44 млрд. грн. доходів, що на 58,3% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Структура доходів банків значних змін не зазнала: їх основними складовими у I півріччі поточного року були процентні (74,9%) та комісійні (18,3%). Питома вага торговельного

доходу знизилася з 5,4% у I півріччі 2006 року до 4,5% за січень-червень поточного року.

Витрати українських банків за січень-червень поточного року склали 25,24 млрд. грн., що на 61,2% більше за витрати аналогічного періоду 2006 року. Зростання обсягу строкових ресурсів спричинило незначне збільшення процентних витрат, частка яких склала 47,9% (у 2006 році – 46,1%). Питома вага комісійних витрат залишається незмінною (2,1%), а частка загально-адміністративних витрат¹ та витрат на формування резервів, навпаки, знизилася до 11,8% та 5,4% відповідно.

Чистий прибуток, отриманий банками за I півріччя поточного року, склав 2,57 млрд. грн., при цьому у II кварталі поточного року спостерігається незначне його зниження, порівняно з попереднім. Загалом, за I півріччя 2007 року українські банки сплатили понад 0,6 млрд. грн. податку на прибуток, що на 30% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Значення показників ефективності діяльності банківської системи України залишається на високому рівні.

¹ Без урахування витрат на утримання персоналу

2. Розвиток якісних показників діяльності Банку

2.1. Юридичні аспекти діяльності

2.1.1. Інформація про судові позови

Відповідно до інформації, наданої Банком, ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» на кінець III кварталу 2007 року виступав відповідачем за 8 судовими позовами, позивачем за 22 судовими позовами, переважно, до своїх контрагентів.

Переважну частину судових позовів було вирішено на користь Банку, а їхній обсяг є незначним, та не чинить суттєвого впливу на фінансовий стан Банку. Відповідно до даних звітності Банку, загальний обсяг штрафних санкцій та пені, отриманої ВАТ «ЄБРЗ» за дев'ять місяців поточного року склав 0,12 млн. грн.

2.1.2. Інформація про перевірки контролюючими органами

Відповідно до інформації наданої ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень», з початку 2007 року контролюючими органами було проведено 3 перевірки діяльності Банку та його структурних підрозділів. Відповідно до даних фінансової звітності, обсяг штрафів та пені, сплаченої Банком за дев'ять місяців поточного року склав 0,32 млн. грн. та є переважно штрафами за господарською діяльністю (штраф НБУ – 0,06 млн. грн.).

2.1.3. Операції з пов'язаними особами

Станом на 01.10.07 р. афілійовані особи щодо Банку відсутні. Операції з пов'язаними особами здійснюються Банком на загальних умовах, а їхній обсяг є незначним.

Наразі операційні та юридичні ризики для Банку залишаються значними, що обумовлено процесом реорганізації Банку та значним обсягом незавершених судових справ. При цьому, за результатами проведених перевірок контролюючими органами, суттєвих порушень не виявлено. Операції з пов'язаними особами здійснюються на загальних умовах.

2.2. Відносини власності

Станом на 01.10.07 р. істотною участю у Банку володіла одна фізична особа Корніков Є.В. (пряма участь у капіталі склала 38,8%). Ще 3 юридичним особам належало від 7,17%, до 9,9% акцій ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень». Кожному з інших міноритарних акціонерів належало не більше ніж 10%.

Відповідно до інформації, наданої Банком, наразі існують домовленості щодо продажу контрольного пакета акцій ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» міжнародній фінансовій групі Sabre Capital Worldwide. До кінця року заплановано збільшення статутного фонду на 200 млн. грн. за рахунок внесків нових інвесторів.

На кінець III кварталу 2007 року істотна участь у ВАТ «ЄБРЗ» належала фізичній особі, що бере участь в оперативному управлінні Банком. Відповідно до інформації, наданої Банком, наразі існують домовленості щодо продажу контрольного пакета акцій ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» міжнародній фінансовій групі Sabre Capital Worldwide.

2.3. Регіональна мережа

Після завершення об'єднання банківських установ ВАТ «ЄБРЗ» продовжив розширювати мережу територіальних підрозділів. За III квартали 2007 року Банком було відкрито 49 відділень (всі територіальні підрозділи було відкрито у II кварталі 2007 року), та станом на 01.10.07 р. їх кількість склала 5 філій (4 – в АР Крим та 1 – у Києві), та 311 відділень, у тому числі 157 сезонних. Слід зазначити, що концентрація регіональної мережі за регіонами залишається значною: 97% територіальних підрозділів розташовано у АР Крим.

Окремі територіальні підрозділи працюють за стандартизованими продуктами в межах встановлених лімітів повноважень. За іншими територіальними підрозділами рішення про проведення активних операцій підлягають погодженню з Кредитно-інвестиційним комітетом Головного банку.

Частина територіальних підрозділів ще не вийшла на запланований рівень прибутковості, проте найближчим часом ВАТ «ЄБРЗ» заплановано покращення ефективності їх діяльності.

ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» має добре розвинену мережу територіальних підрозділів, що дозволяє йому впроваджувати банківські продукти для юридичних та фізичних осіб. Концентрація територіальних підрозділів за окремими регіонами залишається значною.

2.4. Клієнтська база

У структурі фізичних осіб–позичальників, загальна кількість яких на кінець III кварталу 2007 року склала 1 585, переважають позичальники за програмами споживчого кредитування (84%). Кількість позичальників за програмами іпотечного кредитування та кредитування під заставу нерухомості, на кінець III кварталу 2007 року склала 39. Кількість клієнтів за іншими програмами кредитування є незначною.

На кінець III кварталу 2007 року у Банку обслуговувалося майже 19,7 тисяч фізичних осіб–владників, а кількість поточних рахунків перевищила 47 тисяч, у тому числі 36,2 тисяч карткових рахунків за платіжних систем Visa та Юніон Кард.

У структурі клієнтської бази Банку за юридичними особами переважають власники поточних рахунків (6 245 клієнтів, у тому числі 26 клієнтів за зарплатними проектами), тоді як кількість вкладників та позичальників є майже однаковою: 68 та 69 клієнтів відповідно. Кількість клієнтів за операціями з цінними паперами незначно зросла за III квартал, та станом на 01.10.07 р. склала 37.

Клієнтська база ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» є стабільною, та станом на 01.10.07 р. перевищує з 47 тисяч клієнтів, переважно фізичних осіб.

2.5. Платіжні картки

Банк є одним із засновників платіжної системи Юніон Кард, проте, протягом останнього року активно співпрацює з платіжною системою Visa.

На кінець III кварталу 2007 року в обігу перебувало 21,2 тисячі платіжних карток, у тому числі 9,7 тис. платіжних карток системи Юніон Кард та 10,2 тис. карток Visa Electron. Всі платіжні картки є дебетними.

Порівняно з початком року, залишки на карткових рахунках фізичних осіб зросли у 3,7 рази, та станом на 01.10.07 р. склали 29,94 млн. грн.

Картковий бізнес ВАТ «ЄБРЗ» розвиває, співпрацюючи з платіжною системою Юніон Кард та Visa. При цьому, платіжні картки Банк використовує як суміжний продукт, так і як джерело ресурсної бази, про що свідчить майже 4 разове зростання залишків фізичних осіб на карткових рахунках.

3. Фінансові показники діяльності банку

3.1. Виконання нормативів НБУ

ВАТ «СБРЗ» не порушує економічні нормативи, встановлені НБУ.

Регулятивний капітал з початку року зріс на 47,8% – до 135 млн. грн. станом на 01.10.07, а його структура є доброю: на кінець III кварталу поточного року питома вага капіталу першого рівня склала 76,1%, а значення показника фондової капіталізації – 74,07% відповідно. Нормативи адекватності регулятивного та основного капіталу значно перевищують граничні нормативні значення та є достатніми для нарощення банком кредитних операцій у необхідних обсягах. Найближчим часом очікується значне зростання регулятивного капіталу ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» у зв'язку із запланованою емісією акцій.

Нормативи ліквідності Банку залишаються на прийнятному рівні, а значення нормативів, які характеризують операції з інсайдерами, схильність Банку до великих ризиків та операції з цінними паперами знизилися з початку року.

Інформацію про значення економічних нормативів ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» наведено у Додатку 3.

Протягом аналізованого періоду ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» не порушувало економічних нормативів, встановлених НБУ. Регулятивний капітал Банку зріс, а його структура залишається доброю. Нормативи ліквідності залишаються на прийнятному рівні, а нормативи, які характеризують схильність Банку до кредитних ризиків, інвестування та операції з інсайдерами, є низькими. Найближчим часом очікується значне зростання обсягу регулятивного капіталу банку та підвищення рівня його капіталізації.

3.2. Джерела формування ресурсів

3.2.1. Капітал

У 2007 році було проведено додаткову емісію акцій ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень», у результаті чого сплачений статутний Банку зріс на 43,69 млн. грн., та залишається основною складовою власного капіталу Банку.

Структуру власного капіталу ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.1. Власний капітал ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень», млн. грн.

Показник	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Сплачений статутний капітал	56,31	69,89	77,33	100,00	77,60
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,84	3,30	3,30	3,30	291,01
Результат минулих років	0,15	-	-	-	-100,00
Результати переоцінки	5,45	7,06	6,66	6,45	18,41
Фінансовий результат поточного року	2,31	0,19	0,34	0,04	-98,27
Власний капітал	65,06	80,45	87,63	109,79	68,77

Структура власного капіталу Банку значних змін не зазнала: станом на 01.10.07 р. питома вага статутного фонду та переоцінки основних засобів склала 91,08% та 5,87% відповідно. Питома вага інших складових у капіталі ВАТ «ЄБРЗ» є незначною.

3.2.2. Зобов'язання

З початку 2007 року чисті зобов'язання ВАТ «ЄБРЗ» зросли на 154,79 млн. грн., а у їхній структурі стабільно переважають кошти фізичних осіб. Структуру зобов'язань Банку наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.2. Чисті зобов'язання ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

Показник	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Заборгованість перед НБУ	2,00	-	-	-	-100,00
Кошти банків	55,80	88,72	108,76	148,70	166,48
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,06	0,01	0,00	0,00
Кошти юридичних осіб	72,60	72,06	71,20	145,42	100,29
Кошти фізичних осіб	296,73	297,39	294,47	299,99	1,10
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	-	-	-	-	-
Боргові цінні папери	-	-	-	-	-
Інші зобов'язання	43,03	46,37	38,35	30,85	-28,32
Разом зобов'язання	470,16	504,60	512,79	624,96	32,92

Залежність Банку від ринку міжбанківського кредитування є помірною: значення коефіцієнта міжбанківських ризиків не перевищує 24%, а сальдо за міжбанківськими операціями є активним.

Зменшення обсягу інших зобов'язань обумовлено, насамперед, поповненням статутного фонду (на початок 2007 року кошти обліковувалися у балансі як внески учасників), та плановим погашенням частини субординованого боргу. При цьому,

питома вага інших зобов'язань у чистих зобов'язаннях залишається незначною (4,94% станом на 01.10.07 р., проти 9,15% станом на 01.01.07 р.).

Портфель депозитів клієнтів

Основу ресурсної бази Банку формують кошти клієнтів, які є переважно строковими, а їх зростання у поточному році відбувалося, переважно за рахунок депозитів фізичних осіб (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Кошти клієнтів ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Кошти фізичних осіб, в т.ч.:	296,73	297,39	294,47	299,99	1,10
до запитання	12,62	9,50	23,45	35,92	184,60
строкові	284,11	287,89	271,02	264,07	-7,05
Кошти юридичних осіб, в т.ч.:	72,60	72,06	71,20	145,42	100,29
до запитання	35,77	48,94	51,28	58,88	64,60
строкові	36,83	23,12	19,92	86,54	134,97
Всього коштів клієнтів	369,33	369,45	365,67	445,41	20,60
Строкові кошти у депозитному портфелі, %	86,90	84,18	79,57	78,72	-
Кошти фізичних осіб у депозитному портфелі, %	80,34	80,50	80,53	67,35	-

Концентрація залучених ресурсів за окремими кредиторами залишається помірною (проте у III кварталі 2007 року зросла частка коштів окремих кредиторів у зобов'язаннях, як наслідок залучення Банком коштів фінансових організацій на кінець кварталу): на кінець III кварталу кошти 20 найбільших кредиторів не перевищують 35% чистих зобов'язань, а частка 10 найбільших депозитів клієнтів складає менше ніж 22% строкового депозитного портфеля. Значною є концентрація залучених ресурсів за видами економічної діяльності: понад 60% коштів, залучених від суб'єктів господарювання, складають кошти фінансових організацій.

Переважна частина коштів залучена Банком строком від 1 до 2 років (майже 40% станом на 01.10.07 р.), тоді як питома вага довгострокових депозитів є незначною (питома вага коштів строком понад 2 роки склала 16%).

Ресурсна база ВАТ «ЄБРЗ» зростала за рахунок власних (капітал) та залучених (кошти клієнтів та інших банків), а сама структура ресурсів дещо поліпшилася. У капіталі значною залишається питома вага статутного капіталу, при цьому, найближчим часом заплановано додаткову емісію акцій (на 200 млн. грн.), що підвищить рівень фінансової незалежності Банку.

У зобов'язаннях переважають кошти клієнтів, при цьому їхнє зростання протягом III кварталів відбувалося за рахунок збільшення депозитів фізичних осіб. Якість залучених ресурсів є задовільною: переважна більшість показників, зокрема, коефіцієнти клієнтської бази та міжбанківських ризиків залишаються на прийнятному рівні при помірній концентрації залучених ресурсів за окремими контрагентами. Значним є галузевий ризик, що обумовлено концентрацією коштів суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності.

3.3. Напрями розміщення коштів

3.3.1. Активи

З початку 2007 року чисті активи ВАТ «ЄБРЗ» збільшилися на 199,53 млн. грн., у тому числі за рахунок високоліквідних активів – на 111,2 млн. грн.

Структуру чистих активів ВАТ «ЄБРЗ» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.4. Чисті активи ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Високоліквідні активи	24,99	30,42	41,59	136,19	444,98
МБКД	88,27	104,46	99,93	155,62	76,30
Кредитний портфель	319,74	354,33	354,66	332,58	4,02
Цінні папери	60,71	61,91	61,65	62,37	2,73
Резерви під активні операції	(34,83)	(37,02)	(34,64)	(32,43)	-6,89
Довгострокові інвестиції	-	-	-	-	-
Основні фонди	52,67	57,02	57,49	65,99	25,29
Інші активи	23,66	13,94	19,74	14,43	-39,01
Разом активів	535,22	585,05	600,42	734,75	37,28

Питома інших активів є незначною та станом на 01.10.07 р. складає 1,96%.

У активах Банку значною залишається питома вага неробочих активів, що обумовлено значними вкладеннями коштів у розвиток регіональної мережі (основні засоби). Так, у структурі чистих активів питома вага неробочих активів перевищує 15% (16,42% – станом на 01.10.07 р., проти 17,6% – станом на 01.01.07 р.).

Основною складовою залишаються доходні активи, насамперед, кредитно-інвестиційний портфель (Таблиця 3.5).

Таблиця 3.5. Кредитно-інвестиційний портфель ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Міжбанківські кредити та депозити	88,27	104,46	99,93	155,62	76,30
Кредити клієнтам	319,74	354,33	354,66	332,58	4,02
Цінні папери	60,71	61,91	61,65	62,37	2,73
Разом КІП	468,73	520,70	516,24	550,57	17,46

Міжбанківські операції

Значний обсяг коштів ВАТ «ЄБРЗ» розміщує на міжбанківському ринку. Станом на 01.10.07 р. питома вага міжбанківських кредитів у кредитно-інвестиційному портфелі Банку склала 28,26%, що на 9,43 в. п. більше, ніж на початок року.

У структурі коштів, розміщених на міжбанківському ринку, переважають міжбанківські кредити, проте у III кварталі 2007 року значно зріс обсяг коштів на кореспондентських рахунках, що є результатом тимчасового розміщення коштів суб'єктів господарювання.

Прострочена заборгованість за міжбанківськими кредитами відсутня, проте обсяг сумнівних позик за коштами на вимогу в інших банках не змінювався з початку року та станом на 01.10.07 р. склав 213 тис. грн. (прострочена дебіторська заборгованість банку, який перебуває на стадії ліквідації).

Обсяг сформованих резервів за міжбанківськими коштами є незначним, та станом на 01.10.07 р. склав 0,99 млн. грн., або 0,37% від загального обсягу коштів, розміщених на міжбанківському ринку.

Кредитні операції з клієнтами

Портфель кредитів клієнтам за III квартали 2007 року зріс на 12,84 млн. грн., а його структуру наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.6. Кредитний портфель ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Кредити юридичним особам, в т.ч.:	221,66	247,74	253,69	222,74	0,49
кредити "овердрафт"	-	0,12	0,13	0,12	-
кредити, що надані за операціями репо	-	-	-	-	-
кредити, що надані за врахованими векселями	-	-	-	-	-
вимоги, що придбані за операціями факторингу	-	-	-	-	-
короткострокові кредити юридичним особам	106,70	122,24	131,01	95,49	-10,51
довгострокові кредити юридичним особам	96,48	110,77	100,14	91,73	-4,92
прострочена та сумнівна заборгованість	18,47	14,61	22,41	35,39	91,61
Кредити фізичним особам, в т.ч.:	98,09	106,59	100,97	109,84	11,98
короткострокові кредити	30,76	26,11	15,71	12,72	-58,65
довгострокові кредити	16,11	23,09	32,52	33,26	106,46
короткострокові іпотечні кредити	9,69	9,01	5,27	5,50	-43,24
довгострокові іпотечні кредити	37,75	43,51	42,57	52,78	39,81
прострочена та сумнівна заборгованість	3,78	4,86	4,89	5,59	47,88
Сформовані резерви під кредити, що надані клієнтам	(23,28)	(26,98)	(25,54)	(22,93)	-1,50
Всього кредитний портфель не скоригований на резерви	319,74	354,33	354,66	332,58	4,02

У кредитному портфелі Банку за строками переважають короткострокові (питома вага кредитів до 1 року станом на 01.10.07 р. склала 46,1%) та середньострокові кредити (частка кредитів від 1 до 2 років склала 45,1%), що пояснюється активним розвитком споживчого кредитування, а також значним обсягом кредитних операцій, що носять комісійний характер (кредитування під заставу майнових прав на депозити, недержавні цінні папери та інші майнові права). Обсяг довгострокових кредитів є незначним.

Якість кредитного портфеля залишається низькою, що обумовлено:

- значним обсягом проблемної заборгованості у кредитному портфелі (питома вага простроченої та сумнівної заборгованостей у кредитному портфелі зросла із 6,96% станом на 01.01.07 р. до 12,32% станом на 01.10.07 р.);
- значним обсягом сформованих резервів під нараховані доходи, що свідчить про низьку їх якість (станом на 01.10.07 р. відношення сформованих резервів до нарахованих доходів склало 77,13%);
- стабільно високим значенням негативно класифікованих активів (з урахуванням «субстандартних» кредитів), частка яких станом на 01.10.07 р. склала майже 30%;

- значною часткою незабезпеченої заборгованості¹ у кредитному портфелі при високій його концентрації за позичальниками (станом на 01.10.07 р. обсяг кредитів 20 найбільшим позичальникам перевищує 60% кредитного портфеля) та видами економічної діяльності, що посилює галузевий ризик (питома вага кредитів торговим підприємствам у кредитному портфелі юридичних осіб перевищує 50%).

Обсяг врахованого забезпечення за кредитами за III квартали 2007 року зріс на 43% (на 509,58 млн. грн.), при зростанні кредитного портфеля на 4% за вказаний період. При цьому, у структурі врахованого забезпечення значною залишається питома вага недержавних цінних паперів та рухомого майна (36,54% станом на 01.10.07 р., проти 51,9% на початок року), а також майнових прав на грошові депозити (21,64% на кінець III кварталу 2007 року) та інших майнових прав (10,1%). Незважаючи на зростання нерухомості у забезпеченні з 8,2% до 30,5% за III квартали 2007 року, її питома вага, як і частка кредитів, забезпечених нерухомістю, залишається низькою.

Обсяг наданих гарантій є незначним, а кредити за врахованими векселями відсутні.

Операції з цінними паперами

Операції на ринку цінних паперів Банк здійснює відповідно до отриманих ліцензій.

За дев'ять місяців поточного року ВАТ «ЄБРЗ» було укладено 56 комерційних угод на суму 71,85 млн. грн., та 13 комісійних угод на суму 53,1 млн. грн. Частину з укладених угод було виконано Банком (6 комерційних та 7 комісійних). Операції з розміщення цінних паперів на первинному ринку протягом аналізованого періоду Банком не проводилися.

Станом на 01.10.07 р. балансова вартість портфеля цінних паперів склала 62 млн. грн., а у його структурі переважають векселі (14 емітентів на суму 32,97 млн. грн.) та акції (10 емітентів на суму 27,27 млн. грн.). Питома вага інших складових (інвестиційних сертифікатів та часток у статутних фондах) залишається незначною. Слід зазначити, що значний обсяг боргових цінних паперів (векселів) не мають вторинного ринку. Деталізовану структуру портфеля цінних паперів за емітентами Банком не надано, тому оцінити ліквідність портфеля цінних паперів ВАТ «ЄБРЗ» неможливо. При цьому, понад 40% портфеля цінних паперів сформовано торговим портфелем, а рівень резервування за цінними паперами у портфелі на продаж є низьким.

Активи ВАТ «ЄБРЗ» у поточному році продовжували зростати, проте наразі їх якість залишаються низькою, що обумовлено значною питомою вагою негативно класифікованих активів, значною часткою проблемних позик у кредитному портфелі при значній його концентрації за окремими позичальниками.

¹ Заборгованість, що береться до розрахунку чистого кредитного ризику відповідно до фінансової звітності Банку

Банк є активним учасником на міжбанківському ринку та ринку цінних паперів, проте основним доходним активом залишається портфель кредитів клієнтам.

3.4. Ліквідність

З початку року обсяг високоліквідних активів Банку зріс у 5,4 рази, насамперед, за рахунок коштів на коррахунках в інших банках. Структуру високоліквідних активів ВАТ «ЄБРЗ» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.7. Високоліквідні активи ВАТ «ЄБРЗ»

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007	Темп приросту з початку 2007 року, %
Готівкові кошти та банківські метали	8,58	5,31	13,90	13,33	55,36
Кошти в НБУ	14,28	8,13	11,17	8,05	-43,60
Коррахунки в банках	2,14	16,98	16,52	114,81	–
Разом, високоліквідні активи	24,99	30,42	41,59	136,19	444,99

Зростання коштів на коррахунках відбулося за рахунок надходження коштів на депозитні та поточні рахунки клієнтів Банку.

Нормативи ліквідності значно перевищують мінімальні граничні значення та, загалом, є співставними з їх значеннями у середньому по банківській системі України.

Активи та пасиви Банку є помірно збалансованими за строками до погашення.

Ліквідність Банку обмежується низькою якістю кредитного портфеля Банку за високої його концентрації, що може значно обмежити грошові надходження в майбутньому.

Надалі на ліквідність може позитивно вплинути покращення доступу до ресурсів стратегічного інвестора та зростання рівня капіталізації Банку.

Нормативи ліквідності значно перевищують граничні мінімальні значення, при цьому активи та пасиви Банку помірно збалансовані за строками до погашення та за валютами. При цьому, ліквідність обмежується низькою якістю кредитного портфеля Банку за високої його концентрації, що може значно обмежити грошові надходження в майбутньому.

3.5. Фінансові результати діяльності

3.5.1. Доходи

Чисті доходи, отримані ВАТ «ЄБРЗ» за III квартали 2007 року склали 76,79 млн. грн., або 81% від доходів 2006 року, а у їхній структурі зросла питома вага процентних доходів (Таблиця 3.8).

Таблиця 3.8. Структура чистих доходів ВАТ «ЄБРЗ», %

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007
Процентні доходи	70,46	84,03	85,44	83,42
Комісійні доходи	3,59	3,86	4,11	4,22
Результат від торговельних операцій	8,72	5,26	5,91	9,50
Інші операційні доходи	15,64	6,73	4,40	2,71
Інші доходи	1,58	0,13	0,14	0,13
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,02
ВСЬОГО ДОХОДИ	100,00	100,00	100,00	100,00

У чистих процентних доходах значною залишається частка доходів за короткостроковими кредитами іншим банкам (11,8%) та процентних доходів за кредитами суб'єктів господарювання в поточну діяльність (57,2%). Зросла також питома вага доходів за іпотечними кредитами (з 9,4% у 2006 році до 11,5% за III квартали 2007 року), проте обсяг іпотечних кредитів залишається незначним. Питома вага інших складових у процентних доходах є незначною.

Комісійні доходи ВАТ «ЄБРЗ» за III квартали поточного року на 86,6% складаються з доходів за розрахунково-касове обслуговування клієнтів, та на 6,2% – з доходів від операцій з іноземною валютою та банківськими металами.

Понад 4,7 млн. грн. торгового доходу було отримано Банком від операцій з цінними паперами, що складає майже 65% від торгового доходу, отриманого за III квартали 2007 року. Обсяг та питома вага інших складових у доходах Банку є незначними.

3.5.2. Витрати

Чисті витрати ВАТ «ЄБРЗ» за III квартали 2007 року склали 76,75 млн. грн., або 83% витрат 2006 року. Структуру витрат Банку наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.9. Структура витрат ВАТ «ЄБРЗ», %

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007
Процентні витрати	52,69	51,31	55,01	55,78
Комісійні витрати	0,54	0,67	0,71	0,83
Інші операційні витрати	7,32	5,10	7,85	8,45
Загальні адміністративні витрати	31,68	34,04	36,82	37,68
Відрахування в резерви	7,66	8,88	-0,40	-2,74
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,12	0,00	0,00	0,00
ВСЬОГО ВИТРАТ	100,00	100,00	100,00	100,00

Структура основних складових витрат значних змін не зазнала: у структурі процентних витрат переважають витрати за коштами фізичних осіб (77,7%) та витрати за коштами інших банків (14,1%), а у структурі адміністративних витрат – витрати на утримання персоналу (51,1%), основних засобів та нематеріальних активів (13,5%) та інші господарські витрати (10,9%).

Незважаючи на зростання проблемної заборгованості, протягом II та III кварталів 2007 року Банк розформовував резерви за наданими кредитами та цінними паперами.

Питома вага інших складових у витратах є незначною.

3.5.3. Прибуток

Обсяг чистого прибутку, отриманого Банком за III квартали 2007 року, склав 0,04 млн. грн., при цьому динаміка прибутку є нерівномірною.

Протягом року спостерігалось погіршення показників ефективності діяльності Банку, зокрема, показника ефективності діяльності та рентабельності активів, що було зумовлено зростанням питомої ваги адміністративних витрат, при цьому обсяг розформованих резервів перевищує чистий прибуток Банку, та свідчить про низьку доходність основної діяльності.

Доходи та витрати Банку, загалом, є стабільними у розрізі основних складових. Діяльність Банку є прибутковою, проте спостерігалось погіршення показників ефективності діяльності Банку.

4. Виконання основних показників та стратегія розвитку

У 2007 році було завершено реорганізацію Банку як результат об'єднання банківських установ, що, разом із погіршенням якості кредитного портфеля, спричинило недовиконання планових балансових та бюджетних показників.

При цьому наразі є попередні домовленості щодо зміни власників ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень», що може спричинити значні коригування стратегії розвитку.

На Загальних зборах учасників Банку¹ 8 вересня 2007 року (протокол №29) прийнято рішення про відкрите розміщення 20 000 000 простих іменних акцій на загальну суму 200 млн. грн. Форма існування акцій – документарна. Розмір збільшення статутного капіталу шляхом додаткового випуску акцій існуючої номінальної вартості – до 300 млн. грн.

Відповідно до планових балансових показників, у наступному році ВАТ «ЄБРЗ» планує значно збільшити капітал, а також портфеля кредитів фізичних (до 656,8 млн. грн.) та юридичних (651,95 млн. грн.) осіб, а також змінити структуру ресурсної бази, залучивши понад 430 млн. грн. від іноземних інвесторів на рахунок емісії боргових цінних паперів. Плановий Баланс ВАТ «ЄБРЗ» наведено у Додатку 4.

Враховуючи спрямованість на інтенсивний розвиток протягом наступного року, рентабельність активів та капіталу планується на низькому рівні (0,96% та 5,48% відповідно), при запланованих значеннях чистої процентної маржі, адекватності капіталу та ліквідності на рівні 6,15%, 18,91, та 68,99% відповідно).

Стратегія розвитку ВАТ «ЄБРЗ» є агресивною, а успішність її виконання значною мірою залежить від зовнішніх чинників, у тому числі нефінансового характеру.

¹ http://www.smida.gov.ua/news/sv_1.php?id_news=10939

Висновок

На основі проведеного аналізу господарської діяльності, кредитний рейтинг ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень» підтверджено на рівні «aaBBB-», з прогнозом «негативний» та збережено у Контрольному списку.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансового сектора

А.М. Коноплястий

Відповідальний аналітик

В.О.Шулик

Додатки

Дані балансу ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	22,85	13,44	25,07	21,38
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	90,41	121,43	116,45	270,43
Кредити клієнтам	319,74	354,33	354,66	332,58
Цінні папери	60,71	61,91	61,65	62,37
Довгострокові вкладення	52,67	57,02	57,49	65,99
Нараховані доходи	10,25	6,73	8,88	7,23
Резерви	-34,83	-37,02	-34,64	-32,43
Інші активи	13,41	7,21	10,86	7,20
Разом активів	535,22	585,05	600,42	734,75
Заборгованість перед НБУ	2,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	55,80	88,72	108,76	148,70
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,06	0,01	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	72,60	72,06	71,20	145,42
Кошти фізичних осіб	296,73	297,39	294,47	299,99
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	0,00
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	29,50	29,50	29,50	23,00
Нараховані витрати	2,53	2,77	2,55	2,60
Інші зобов'язання	11,01	14,10	6,30	5,24
Разом зобов'язань	470,16	504,60	512,79	624,96
Власний капітал				
Сплачений статутний капітал	56,31	69,89	77,33	100,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,84	3,30	3,30	3,30
Результат минулих років	0,15	0,00	0,00	0,00
Результати переоцінки	5,45	7,06	6,66	6,45
Фінансовий результат поточного року	2,31	0,19	0,34	0,04
Всього власний капітал	65,06	80,45	87,63	109,79

Дані Звіту про фінансові результати ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

Показники	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007	01.10.2007
Процентні доходи	66,59	20,90	41,87	64,05
Комісійні доходи	3,39	0,96	2,01	3,24
Результат від торговельних операцій	8,24	1,31	2,90	7,29
Інші операційні доходи	14,77	1,67	2,15	2,08
Інші доходи	1,50	0,03	0,07	0,10
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,01
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходів	94,50	24,87	49,00	76,79
Процентні витрати	48,57	12,66	26,77	42,81
Комісійні витрати	0,49	0,17	0,35	0,63
Інші операційні витрати	6,75	1,26	3,82	6,49
Загальні адміністративні витрати	29,20	8,40	17,92	28,92
Відрахування в резерви	7,06	2,19	-0,19	-2,10
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,11	0,00	0,00	0,00
Всього витрат	92,19	24,68	48,66	76,75
Фінансовий результат поточного року	2,31	0,19	0,34	0,04

Інформація про стан виконання економічних нормативів НБУ

Норматив, одиниці виміру	Нормативне значення	03.01.07	03.02.07	01.03.07	01.04.07	01.05.07	01.06.07	01.07.07	01.08.07	01.09.07	01.10.07
Регулятивний капітал, млн. грн.	мін. 8 млн. євро ⁸	91,36	93,98	91,91	10,91	105,37	111,17	112,34	127,83	129,87	135,00
Норматив адекватності регулятивного капіталу	Не <10 %	17,72	17,52	16,36	18,05	18,13	19,25	19,28	21,70	21,29	20,11
Норматив адекватності основного капіталу	Не < 4 %	10,23	10,14	10,13	9,38	12,14	12,50	13,29	14,21	16,30	15,67
Норматив миттєвої ліквідності	Не < 20 %	34,84	35,41	32,45	44,31	37,89	35,53	46,35	45,91	56,51	63,36
Норматив поточної ліквідності	Не < 40 %	44,04	56,09	59,41	58,31	50,60	50,20	54,27	50,38	77,61	68,92
Норматив короткострокової ліквідності	Не < 20 %	59,09	59,61	63,02	59,23	55,02	58,29	53,90	58,94	61,47	70,54
Норматив максимального розвитку кредитного ризику на одного контрагента	Не > 25 %	15,87	15,43	15,78	15,40	15,25	14,30	14,27	14,08	13,86	14,81
Норматив великих кредитних ризиків	Не > 800 %	200,06	208,24	265,79	257,68	235,14	236,08	233,79	217,66	194,34	201,87
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Не > 5 %	1,71	1,71	1,71	1,37	1,43	1,33	1,39	1,19	1,14	1,16
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам	Не > 30 %	2,25	2,25	2,34	1,86	1,87	1,92	1,96	1,64	1,57	1,61
Норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою	Не > 15%	8,79	8,50	8,14	8,55	7,43	7,93	7,65	7,26	6,62	6,68
Норматив загальної суми інвестування	Не > 60 %	45,06	30,24	29,21	30,71	24,64	24,89	23,94	22,55	20,51	20,65
Норматив ризику загальної відкритої валютної позиції банку	Не > 30 %	10,5653	10,9112	13,4511	17,4623	18,2473	18,9496	20,6946	22,3395	23,821	19,2869
Загальна довга відкрита валютна позиція	Не > 20 %	5,8898	6,4973	8,8236	11,9368	13,4300	14,5453	17,0070	17,6034	18,6939	14,2074
Загальна коротка відкрита валютна позиція	Не > 10 %	4,6684	4,4353	4,6283	5,5278	4,8196	4,3894	3,7015	4,7311	5,1335	5,1367

⁸ Починаючи з 01.01.07 р.

Планові балансові показники ВАТ «ЄБРЗ», млн. грн.

БАЛАНС	01.01.2009
Готівкові кошти, банківські метали	58,94
Коррахунок в НБУ	35,12
Кошти в інших банках, у тому числі	288,84
- кошти на вимогу	27,70
- кредити та депозити	261,14
Цінні папери	129,10
Кредити, надані клієнтам, у тому числі:	1 308,63
- кредити, надані юридичним особам	651,95
- кредити, надані фізичним особам	656,68
Дебіторська заборгованість	13,56
Основні засоби та нематеріальні активи	93,02
Інші активи	2,26
Нараховані доходи	14,65
Резерви під активні операції	83,81
ВСЬОГО АКТИВИ	1 860,31
Кошти, залучені від банків, у тому числі	264,96
кошти на вимогу	7,59
кредити та депозити	257,37
Кошти юридичних осіб, у тому числі:	232,63
на вимогу	133,06
строкові	99,56
Кошти фізичних осіб, у тому числі:	514,67
на вимогу	35,83
строкові	478,84
Субординований борг	57,29
Кредиторська заборгованість	15,26
Нараховані витрати	12,78
Боргові інструменти	434,30
Всього зобов'язання	1 531,88
Капітал	328,43
Статутний капітал	302,00
Результат минулих років	14,30
Поточний фінансовий результат	12,13
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА КАПІТАЛ	1 860,31